

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ, ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ ЗУНУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВСП «ФКЕПІТ ЗУНУ»
Василь МАРТИНЮК
31 серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Банківські операції»

Освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійна програма: «Фінанси, банківська справа та страхування»

Циклова комісія фінансово-економічних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практичні семінарські	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Всього годин	Екзамен / залік
Денна	III	5	15	15	2	98	90	Екзамен

Тернопіль – 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, затвердженої Педагогічною радою ВСП «ФКЕПІТ ЗУНУ» 27 червня 2023 р.

Робоча програма складена викладачами Вацлавським О.І., Юрченком В.В.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії фінансово-економічних дисциплін

Протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.

Голова циклової комісії

Мирослава ОПРИСОК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1. Опис навчальної дисципліни “БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ”

Дисципліна – “Банківські операції”	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS - 3	Галузь знань: 07 “Управління та адміністрування”	Дисципліна нормативна
Кількість залікових модулів - 3	Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	Рік підготовки: 3-й Семестр: 5-й
	Освітньо- професійний ступінь: Фаховий молодший бакалавр	Лекції: 15 год. Практичні заняття: 15 год.
Загальна кількість годин - 90		Самостійна робота: 58 год. Індивідуальна робота: 2 год.
		Вид підсумкового контролю: іспит

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна “Банківські операції” є курсом циклу нормативних дисциплін, викладається на 3 курсі в другому семестрі в обсязі 120 годин, з них: лекцій – 18 годин, практичних – 18 годин, самостійної роботи – 82 години, індивідуальної роботи – 2 години, форма підсумкового контролю – іспит.

Метою дисципліни «Банківські операції» є формування теоретичних знань щодо функціонування банківських установ, здійснювані ними операції та послуги.

Завданнями дисципліни “Банківські операції” є теоретична підготовка студентів з таких питань:

- засвоїти суть, значення, будову, класифікацію, порядок створення та функціонування банківських установ в Україні тощо;

- вміти розрізняти та виконувати банківські операції, знати їх законодавчу основу;

- здійснювати аналіз та економічну інтерпретацію банківської інформації і робити обґрунтовані висновки;

- набути навичок практичного використання теоретичних знань у практичній діяльності на робочому місці в банківській установі.

Завдання лекційних занять.

Мета проведення лекцій полягає у тому, щоб ознайомити студентів із головними методологічними та методичними питаннями банківської діяльності, світовим досвідом та сучасним станом банківської справи в Україні.

Мета проведення лекцій полягає у:

- викладенні студентам у відповідності з програмою та робочим планом основних питань організації банківської діяльності, звертаючи головну увагу на економічну суть та процес реалізації банківських операцій та необхідність і можливість використання цих навичок у практичній фаховій діяльності; - сформувати у студентів цілісну систему теоретичних знань з курсу «Банківських операцій».

Завдання практичних занять.

Мета проведення практичних занять полягає у тому, щоб виробити у студентів практичні навички у сфері реалізації і проведення банківських операцій з метою їх використання у банківській діяльності.

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни: СК 7. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Результати навчання: РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

РН 08. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ”

ТЕМА 1. ВИДИ БАНКІВ І ПОРЯДОК ЇХ СТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ

Історія виникнення банківської справи. Поняття комерційного банку.

Класифікація банків за формою власності, організаційно-правовій формі, розміру активів, розміру статутного капіталу, сектору функціонування. Універсальні і спеціалізовані банки. Банки з клієнтською спеціалізацією. Банки з галузевою спеціалізацією. Банки з функціональною спеціалізацією.

ТЕМА 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Загальний механізм функціонування банку. Структура управління банком. Структура функціональних підрозділів і служб банку. Порядок реєстрації і ліцензування банківської діяльності.

ТЕМА 3. ОПЕРАЦІЇ З ФОРМУВАННЯ РЕСУРСІВ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Загальна характеристика банківських ресурсів. Капітал банку, його структура і формування. Формування депозитних ресурсів. Мобілізація банківських позикових ресурсів. Випуск і продаж власних облігацій. Залучення ресурсів на міжбанківському ринку.

ТЕМА 4. ОПЕРАЦІЇ З ОБСЛУГОВУВАННЯ ПЛАТІЖНОГО ОБІГУ

Загальні основи операцій банків по розрахунково-касовому обслуговуванню клієнтів. Ведення рахунків клієнтів. Відкриття, обслуговування і закриття рахунків. Безготівкові міжгосподарські розрахунки. Платіжні інструменти. Міжбанківські розрахунки. Система електронних платежів. Прямі кореспондентські стосунки.

ТЕМА 5. ОПЕРАЦІЇ З ГОТІВКОЮ ТА ПЛАСТИКОВИМИ КАРТКАМИ

Основи касових операцій. Порядок прийняття банками готівки. Порядок видачі банками готівки. Забезпечення касової діяльності банку.

Еквайринг. Розрахунки з використанням пластикових карток. Операції за дебетовою і кредитовою схемою обслуговування

ТЕМА 6. КРЕДИТНІ ОПЕРАЦІЇ

Суть і функції кредиту. Суб'єкти і об'єкти кредиту. Основні форми кредиту. Принципи кредитування. Класифікація банківських кредитів. Вимоги і умови кредитування. Кредитні рахунки. Плата за кредит. Директивні і недирективні методи впливу держави на рівень ринкової процентної ставки. Чинники, що впливають на рівень кредитного відсотка. Контроль банку за

виконанням кредитного договору. Попередній і оперативний контроль. Дії банків при поверненні сумнівних кредитів. Класифікація кредитів за мірою ризику. Оцінка фінансового положення позичальника. Погашення позичальником кредитної заборгованості і відсотків по ній, рівень забезпечення кредитної операції. Формування резервів на відшкодування можливих втрат за кредитними операціями. Кредитний потенціал банків. Етапи процесу кредитування. Оцінка кредитоспроможності позичальника. Форми забезпечення повернення банківських кредитів. Запорука, гарантія, цессія, іпотека, страхова угода. Кредитний ризик: визначення і мінімізація втрат.

Особливості механізму видачі і погашення окремих видів кредиту. Кредити, видані суб'єктам господарювання на поточну діяльність. Кредити, видані суб'єктам господарювання на інвестиційну діяльність. Методика здійснення операцій по фінансовому лізингу. Споживчий банківський кредит. Суб'єкти і об'єкти споживчого кредиту. Грошові споживчі кредити.

ТЕМА 7. ОПЕРАЦІЇ З ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ ТА ІНВЕСТИЦІЯМИ

Загальна характеристика діяльності банків на ринку цінних паперів. Емісійні операції банків. Інвестиційні операції банків з цінними паперами. Заставні операції банків з цінними паперами. Професійна діяльність банків на ринку цінних паперів.

Характеристика і види векселів. Облік і переоблік векселів. Кредити під заставу векселів. Авалювання і акцептація векселів. Видача гарантій по забезпеченню оплати векселів. Інкасування векселів. Оплата векселів за дорученням клієнта. Зберігання банками векселів клієнтів. Емісія і використання банківських векселів.

Інвестиції: поняття і структура. Економічна суть і форми інвестицій.

Основи правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні.

Місце банків в інвестиційній активності суспільства. Інвестування за допомогою кредитування. Ефективність реальних інвестицій.

ТЕМА 8. ОПЕРАЦІЇ БАНКІВ З ІНОЗЕМНОЮ ВАЛЮТОЮ

Поняття валюти, валютний курс. Операції з валютними цінностями. Операції банків з іноземною валютою. Валютна позиція банку. Характеристика банківських рахунків в іноземній валюті. Поточні, розподільні, кредитні і депозитні рахунки в іноземній валюті. Неторгові операції уповноважених банків в іноземній валюті. Обмінні операції з готівковою іноземною валютою. Організація роботи уповноважених банків по обслуговуванню фізичних осіб пластиковими картами і дорожніми чеками міжнародних платіжних систем. Торгові поточні операції уповноважених банків в іноземній валюті. Порядок купівлі-продажу іноземної валюти на українському міжбанківському валютному ринку. Міжнародні розрахунки уповноважених банків.

ТЕМА 9. ОПЕРАЦІЇ З НАДАННЯ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ

Загальна характеристика і види нетрадиційних банківських операцій і послуг. Лізингові операції. Банківські гарантії і поручительства. Посередницькі, консультаційні і інформаційні послуги. Трестові послуги. Факторинг і форфейтинг. Операції з дорогоцінними металами. Фінансовий інженерінг.

ТЕМА 10. ОПЕРАЦІЇ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ

Формування резервів для покриття можливих втрат від активних операцій. Фінансові звіти банку і оцінка його діяльності. Прибутковість банку. Ліквідність і платоспроможність банку. Регулювання банківської діяльності і нагляд.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ”

	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Тема 1. Види банків і порядок їх створення в Україні	1	1	5	x
Тема 2. Організація діяльності комерційного банку	1	1	5	2
Тема 3. Операції з формування ресурсів комерційного банку	1	1	5	x
Тема 4. Операції з обслуговування платіжного обігу	1	1	7	x
Тема 5. Операції з готівкою та пластиковими картками	1	1	5	x
Тема 6. Кредитні операції.	2	2	7	x
Тема 7. Операції з цінними паперами та інвестиціями	2	2	5	x
Тема 8. Операції банків з іноземною валютою	2	2	5	x
Тема 9. Операції з надання банківських послуг	2	2	7	x
Тема 10. Операції із забезпечення фінансової стійкості банку	2	2	7	x
РАЗОМ - 120	15	15	58	2

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1

ТЕМА 1: ВИДИ БАНКІВ ПОРЯДОК ЇХ СТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ – 1 ГОД.

Мета: ознайомитися з видами банків, що функціонують в Україні, з'ясувати, які існують види банківських об'єднань і з якою метою вони створюються, ознайомитись із процедурою реєстрації банку в нашій державі, з процедурою ліцензування банківської діяльності в Україні.

Питання для обговорення:

1. Суть і види банків.
2. Порядок реєстрації банку в Україні. Створення та державна реєстрація банків.
3. Ліцензування банківської діяльності.
4. Розв'язування задач і тестів.

Література: 1-3, 6, 10-20, 22, 26, 27, 32, 45, 46, 50-52

Практичне заняття №2

ТЕМА 1. ВИДИ БАНКІВ ПОРЯДОК ЇХ СТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ – 1 год.

Мета: з'ясувати основні функції та повноваження окремих органів управління банком з різною формою власності та організаційно-правовою формою діяльності, зрозуміти специфіку вищого органу управління банків, зрозуміти економічний зміст окремих банківських операцій, засвоїти порядок відображення банківських операцій у його балансу, визначити види активних та пасивних операцій банку, з'ясувати особливості комісійно-посередницьких операцій банку, ознайомитися зі структурою функціональних підрозділів та служб банку.

Питання для обговорення:

1. Управління банком. Органи управління та контролю банку. Управління ризиками.
2. Сутність і класифікація банківських операцій.
3. Організаційна структура банку.
4. Розв'язування задач і тестів.

Література: 1-3, 6, 10-20, 22, 26, 27, 32, 45, 46, 50-52

Практичне заняття №3

ТЕМА 2. ОПЕРАЦІЇ БАНКІВ З ФОРМУВАННЯ РЕСУРСІВ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ – 2 год.

Мета: зрозуміти економічну сутність власного капіталу банку, класифікувати та розкрити зміст його основних видів, охарактеризувати

призначення та функції власного капіталу банку, пізнати особливості його формування, зрозуміти порядок формування та збільшення розміру статутного капіталу, пізнати способи, що використовуються для організації банків.

Питання для обговорення:

1. Суть та види власного капіталу
2. Статутний капітал, резервний та інші фонди банку, нерозподілений прибуток

3. Операції банків із залучення коштів
4. Процентна політика банків щодо залучення вкладів (депозитів)
5. Операції банків із позичення коштів
6. Нормативи капіталу
7. Розв'язування задач і тестів.

Література: 1-3, 5, 6, 7, 10-20, 22, 26, 27, 29, 31, 45, 46, 47, 52

Практичне заняття №4

ТЕМА 5. ОПЕРАЦІЇ З ОБСЛУГОВУВАННЯ ПЛАТІЖНОГО ОБІГУ – 2 год.

Мета: розуміння суті організації безготівкових розрахунків і касових операцій в банківських установах, порядку проведення емісійних операцій з готівкою та становлення електронного грошового обігу.

Питання для обговорення:

1. Поняття грошового обігу, його структури
2. Порядок відкриття поточних рахунків у національній та іноземних валютах клієнтам банків.

3. Форми безготівкових розрахунків та оформлення платіжних документів
4. Порядку ведення касових операцій банківськими клієнтами і в установах банків

5. Організація емісійно-касової роботи в системі Національного банку України.

Література: 1-3, 5, 6, 7, 10, 11, 17, 22, 26, 27, 29, 31, 50

Практичне заняття №5

ТЕМА 5. ОПЕРАЦІЇ З ГОТІВКОЮ ТА ПЛАСТИКОВИМИ КАРТКАМИ – 2 год.

Мета: зрозуміти сутність банківських платіжних карток, з'ясувати особливості використання певних видів банківських платіжних карток, скласти уявлення щодо організації і проведення операцій із застосуванням банківських платіжних карток, отримати знання щодо сутності національної платіжної системи «Український платіжний простір».

Питання для обговорення:

1. Загальні основи операцій банків з платіжними картками.

2. Поняття та види платіжних карток.
3. Види операцій банків з платіжними картками та їх характеристика.
4. Національна система масових електронних платежів (НСМЕП).
5. Національна платіжна система «Український платіжний простір».
6. Розв'язування задач і тестів.

Література: 1-3, 6, 10-20, 22, 26, 27, 29, 33, 45, 46, 52

Практичне заняття №6

ТЕМА 6. КРЕДИТНІ ОПЕРАЦІЇ – 2 год.

Мета: з'ясувати ознаки класифікації банківських кредитів, ознайомитися з принципами та умовами банківського кредитування, набути вміння оцінювати кредитоспроможність позичальника, пізнати форми забезпечення банківських кредитів.

Питання для обговорення:

1. Класифікація банківських кредитів.
2. Принципи й умови кредитування.
3. Оцінка кредитоспроможності позичальника.
4. Форми забезпечення повернення банківських позичок.
5. Процес банківського кредитування.
6. Методи управління проблемними кредитами.
7. Розв'язування задач і тестів.

Література: 1-3, 5, 6, 9, 10-20, 22, 26, 27, 35, 41, 43, 45, 46, 48, 49, 52

Практичне заняття №7

ТЕМА 7. ОПЕРАЦІЇ З ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ ТА ІНВЕСТИЦІЯМИ – 2 год.

Мета: розглянути основні принципи здійснення банківських операцій з цінними паперами та з'ясувати основні принципи здійснення банківських операцій з вексями та інвестиціями.

Питання для обговорення:

1. Вексель та операції банків у сфері вексельного обігу.
2. Урахування та переврахування векселів. Кредити під заставу векселів.
3. Загальна характеристика діяльності банків на фондовому ринку.
4. Емісія цінних паперів.
5. Інвестиційні операції банків із цінними паперами.
6. Заставні операції банків із цінними паперами.
7. Професійна діяльність банків на фондовому ринку.
8. Розв'язування задач і тестів.

Література: 1-3, 6, 10-20, 22, 26, 27, 32, 45, 46, 50-52

Практичне заняття №8

ТЕМА 8. ОПЕРАЦІЇ БАНКІВ З ІНОЗЕМНОЮ ВАЛЮТОЮ – 2 год.

Мета: розглянути основні принципи здійснення банківських операцій з іноземною валютою, вміти визначити економічні та організаційні основи здійснення валютних операцій.

Питання для обговорення:

1. Основи організації банківських операцій в іноземній валюті. Поняття та особливості правового регулювання операцій банків в іноземній валюті.
 2. Торговельні операції банків в іноземній валюті. Форми міжнародних розрахунків: банківський переказ, інкасо, документарний акредитив.
 3. Неторговельні операції банків в іноземній валюті. Порядок організації, здійснення та з проведення валютно-обмінних операцій з готівковою іноземною валютою на території України для уповноважених банків.
 4. Операції банків із торгівлі іноземною валютою на міжбанківському ринку.
 5. Сутність, функції та учасники міжбанківського валютного ринку. Поняття та види валютної позиції банку.
 6. Валютні операції. Касові торговельні угоди
- Література: 1, 3, 6, 12, 14, 20, 26, 32, 45, 46, 51

Практичне заняття №9

ТЕМА 9. ОПЕРАЦІЇ З НАДАННЯ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ – 2 год.

Мета: розглянути основні принципи здійснення банківських лізингових операцій, з'ясувати основні принципи здійснення банківських факторингових операцій, знати основні принципи здійснення банківських трастових послуг та особливості здійснення банківського фінансового інжинірингу.

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика та види банківських послуг.
 2. Гарантійні послуги банків.
 3. Посередницькі, консультаційні та інформаційні послуги.
 4. Довірчі послуги банків. Послуги щодо зберігання цінностей у банку.
 5. Операції з дорогоцінними металами та дорогоцінним камінням.
 6. Фінансовий інжиніринг.
- Література: 1-3, 5, 6, 7, 10-20, 22, 26, 27, 29, 31, 45, 46

Практичне заняття №10

ТЕМА 10. ОПЕРАЦІЇ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ – 2 год.

Мета: вивчення студентами методологічних та методичних питань організації управління банківською стабільністю, чинників, що її забезпечують, методів оцінювання діяльності комерційних банків за допомогою фінансових показників, вибору стратегії управління активами і пасивами та політики управління ліквідністю банків, способів захисту від ризику.

Питання для обговорення:

1. Сутність фінансової стійкості комерційного банку та способи її забезпечення.
 2. Ліквідність та платоспроможність банку.
 3. Управління банківськими ризиками.
 4. Фінансові звіти банку та оцінка його діяльності.
 5. Прибутковість банку: поняття та оцінка. Засоби підвищення прибутковості.
 6. Розв'язування задач і тестів.
- Література: 1-3, 6, 10-20, 22, 26, 27, 32, 45, 46, 50-52

6. ТЕМАТИКА ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

№ п/п	Тематика
1.	Порядок реєстрації банку в Україні. Створення та державна реєстрація банків.
2.	Ліцензування банківської діяльності. Банківська ліцензія.
3.	Статутний капітал банку та порядок його формування. Реорганізація банку.
4.	Резервний капітал, спеціальні фонди і резерви як компоненти власного капіталу банку. Роль прибутку у формуванні власного капіталу банку.
5.	Регулятивний капітал та його вплив на формування власного капіталу банку.
6.	Операції банків із залучення коштів.
7.	Суть депозиту і депозитних операцій банків. Вклади до запитання.
8.	Строкові та ощадні вклади.
9.	Залучення банками коштів шляхом емісії власних боргових зобов'язань: ощадних (депозитних) сертифікатів та векселів.
10.	Нові форми і способи залучення депозитів та процентна політика щодо залучення вкладів (депозитів).
11.	Операції банків із позичення коштів.

12.	Механізм позичання банками тимчасово вільних грошових коштів. Позичений капітал банку: запозичення банками коштів шляхом емісії облігацій.
13.	Механізм позичання банками тимчасово вільних грошових коштів. Позичений капітал банку: суть та значення міжбанківського кредитування при формуванні запозичених ресурсів.
14.	Загальні положення регулювання Національним банком України ліквідності банків України.
15.	Проведення операцій з рефінансування банків: загальні вимоги Національного банку до банків з проведення операцій з їх рефінансування та порядок надання кредиту овернайт.
16.	Проведення операцій з рефінансування банків: порядок проведення тендерів з підтримання ліквідності банків.
17.	Проведення операцій репо.
18.	Надання Національним банком України стабілізаційних кредитів банкам України.
19.	Поняття та/ види платіжних карток.
20.	Види операцій банків з платіжними картками та їх характеристика.
21.	Національна платіжна система «Український платіжний простір».
22.	Класифікація банківських кредитів.
23.	Принципи й умови кредитування.
24.	Оцінка кредитоспроможності позичальника.
25.	Форми забезпечення повернення банківських позичок.
26.	Кредитний ризик: визначення і мінімізація втрат.
27.	Процес банківського кредитування.
28.	Методи управління проблемними кредитами.
29.	Позички під заставу цінних паперів.
30.	Овердрафт.
31.	Споживчі кредити.
32.	Іпотечний кредит.
33.	Факторинг та форфейтинг.
34.	Лізингові операції.
35.	Інвестування через кредитування.
36.	Ефективність інвестиційного кредитування.
37.	Торговельні операції банків в іноземній валюті. Форми міжнародних розрахунків: банківський переказ, інкасо, документарний акредитив.

38.	Неторговельні операції банків в іноземній валюті. Порядок організації, здійснення та з проведення валютно-обмінних операцій з готівковою іноземною валютою на території України для уповноважених банків.
39.	Операції банків із торгівлі іноземною валютою на міжбанківському ринку. Сутність, функції та учасники міжбанківського валютного ринку. Поняття та види валютної позиції банку.
40.	Валютні операції. Касові торговельні угоди типу тод, том спот. Строкові торговельні валютні операції: форвардні угоди, валютні ф'ючерси, валютні опціони, валютні угоди «своп», валютний арбітраж: види і техніка здійснення.
41.	Фінансові звіти банку та оцінка його діяльності. Прибутковість банку: поняття та оцінка. Засоби підвищення прибутковості.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У навчальному процесі використовується теоретичний матеріал, в тому числі із використанням мультимедійних та комп'ютерних засобів, практичні, та індивідуальні заняття, групова робота, написання рефератів, як підсумку самостійної роботи студента, а також методи опитування, тестування, ділові ігри, тощо.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточне тестування та опитування, підсумкове тестування по кожній рубіжній атестації, директорська контрольна робота.

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-10
2.	Індивідуальні завдання для самостійного виконання (електронний варіант)	1-10
3.	Вихідні дані для обробки на ПЕОМ	1-10
4.	Інструктивні матеріали НБУ	1-10
5.	Комплексна контрольна робота	1-10
6.	Задачі з курсу	1-10

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Банківські операції [Текст] : підручник / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін.; за заг. ред. А. М. Мороза. – [3-тє вид., перероб. і доп.]. – К.: КНЕУ, 2008. – 608 с.
2. Банківські операції [Текст] : підручник / За ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. – 2-ге вид. випр. і доповн. – Тернопіль: ТзОВ «Тернограф», 2013. – 688 с.
3. Банківські операції [Текст] : підручник / О. В. Дзюблюк, Я.І. Чайковський, Н. Д. Галапуп та ін.; за ред. О. В. Дзюблюка. – Тернопіль: Видво ТНЕУ «Економічна думка», 2009. – 696 с.
4. Інструкція про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України : постанова Правління НБУ : прийнята 12.12.2002 року № 502 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0021-03>.
5. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні: постанова Правління НБУ : затверджена 28.08.2001 р. № 368 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0841-01>.
6. Копилюк О. І. Банківські операції. 2-ге вид. випр. і доповн. [Текст] : навчальний посібник / О. І. Копилюк, О. М. Музичка. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 536 с.
7. Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи : постанова Правління НБУ : прийнята 17.09.2015 № 615 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15>.
8. Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України : постанова Правління НБУ : прийнята 16.12.2003 року № 508 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=z0174-03>.
9. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями : постанова Правління НБУ : прийнята 30.06.2016 № 351 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16>.
10. Прасолова С. П. Банківські операції [Текст] : навчальний посібник та практикум / С. П. Прасолова, О. С. Вовченко. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 568 с.
11. Про банки і банківську діяльність : закон України : прийнятий 07.12.2000 р. № 2121-III / Верховна Рада України. – Офіційний текст. – Режим

доступу до закону : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2121-14>.
12. Про Національний банк України : закон України : прийнятий 20.05.1999 р. № 679-XIV / Верховна Рада України. – Офіційний текст. – Режим доступу до закону : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=3&nreg=679-14>.

13. Чайковський Я. І. Методичні вказівки виконання комплексного практичного індивідуального завдання з дисципліни «Банківські операції» [Текст] / Я. І. Чайковський, Т. Б. Стечишин. – Тернопіль. – ТНЕУ, 2016. – 95 с.

Додаткова:

14. Банківські операції [Текст] : навчальний посібник / В. І. Капран, М.С. Кириченко, О. К. Коваленко, С. І. Омельченко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 208 с.

15. Банківські операції [Текст] : підручник / В. І. Міщенко, Н.Г. Слав'янська, О. Г. Коренєва; за ред. В. І. Міщенка, Н. Г. Слав'янської. – [2-ге видання перероб. і доп.]. – К.: Знання, 2006. – 727 с.

16. Банківські операції: підручник / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М.Ф. Пуховкіна та ін.; за ред. А. М. Мороза. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К. : КНЕУ, 2002. – 476с.

17. Васюренко О.В. Банківські операції [Текст] : навч. посібник / О.В. Васюренко. – [2-ге вид., виправлене і доповнене]. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2001. – 255 с.

18. Дзюблюк О. В. Валютна політика [Текст] : підручник / О.В. Дзюблюк. – К.: Знання, 2007. – 422 с.

19. Заславська О. І. Банківські операції [Електронний ресурс] : методичні рекомендації з навчальної дисципліни для студентів напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит», спеціалізації «Банківська справа», «Фінанси» / О. І. Заславська. – ДВНЗ «УжНУ», 2016. – 58 с. – Режим доступу : [http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/7497/1/Банківські%20операції%20\(методичні%20рекомендації\).pdf](http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/7497/1/Банківські%20операції%20(методичні%20рекомендації).pdf).

20. Інструкція про порядок здійснення контролю за експортними, імпорнтними операціями : постанова Правління НБУ : прийнята 24.03.1999 року № 136 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0338-99>.

21. Іпотечне кредитування [Текст] : навч. посібник / За редакцією О.С. Любуня, О. І. Кіреєва, М. П. Денисенка. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 392 с.

22. Класифікатор іноземних валют та банківських металів України : постанова Правління НБУ : прийнята 04.02.1998 року № 34 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0521500-98>.

23. Косова Т. Д. Банківські операції [Текст] : навчальний пос. / Т.Д. Косова, О. Р. Циганов. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 372 с.

24. Основи банківської справи [Текст] : навчальний посібник / І.Ф. Прокопенко, В. І. Ганін, В. В. Соляр, С. І. Маслов. – : К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 410 с.

25. Положення про валютний контроль : постанова Правління НБУ : прийнята 08.02.2000 року № 49 / Національний банк України. – Офіційний текст.

– Режим доступу до постанови : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0209-00>.

26. Положення про надання Національним банком України стабілізаційних кредитів банкам України : постанова Правління НБУ : прийнята 13.07.2010 року № 327 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon2.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0540-10>. 27. Положення про порядок видачі Національним банком України індивідуальних ліцензій на використання іноземної валюти на території України як засобу платежу : постанова Правління НБУ : прийнята 14.10.2004 року № 483 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1429-04>.

28. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами постанова Правління НБУ : прийнята 03.12.2003 року № 516 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1256-03>.

29. Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів : постанова Правління НБУ : прийнята 08.09.2011 року № 306 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1203-11>.

30. Правила Національної платіжної системи «Український платіжний простір» : постанова Правління НБУ : прийнята 07.06.2013 року № 213/2013 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=47029>.

31. Практикум застосування автоматизованої банківської системи Б2 у навчальному процесі з вивчення студентами дисциплін фахового спрямування «Фінанси та кредит», спеціальності «Банківська справа» : навчально-методичний посібник [Текст] / Я. І. Чайковський, В. Я. Рудан, Л. М. Прийдун, Л. О. Матлага. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 132 с.

32. Про заставу : закон України : прийнятий 02.10.1992 р. № 2654 – XII / Верховна Рада України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 1992. – № 47. – Ст. 642

33. Про інвестиційну діяльність : закон України : прийнятий 18.09.1991 р. № 1560-XII / Верховна Рада України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 47. – С. 646

34. Про іпотеку : закон України : прийнятий 05.06.2003 р. № 898-IV / Верховна Рада України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 2003. – № 38. – С. 313

35. Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати : закон України : прийнятий від 19.06.2003р. – № 979-IV / Верховна Рада України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 2004.

– №1. – С. 1

36. Про іпотечні облигації : закон України : прийнятий 22.12.2005 р. № 3273IV / Верховна Рада України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 2006. – № 16. С. 134

37. Про обіг векселів в Україні : закон України : прийнятий 05.04.2001 р. № 2374-III : за станом на 20.09.2011 року / Верховна Рада України. – Офіційний текст. – Режим доступу до закону : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2374-14>.

38. Про організацію формування та обігу кредитних історій : закон України : прийнятий 23.05.2005 р. № 2704-IV / Верховна Рада України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 2005. – № 32. – С. 421

39. Про систему валютного регулювання і валютного контролю : Декрет Кабінету Міністрів України : прийнятий 19.02.1993 р. №15-93 / Кабінет Міністрів України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 1993. – № 17. – С. 194 [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=15-93>.

40. Про страхування : закон України : прийнятий 07.03.1996 р. № 85/96.–ВР / Верховна Рада України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 18. – С. 78
41. Про цінні папери і фондовий ринок : закон України : прийнятий 23.02.2006 р. № 3480-IV / Верховна Рада України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 2006. – № 31. – С. 268
42. Романова М. І. Основи банківської справи [Текст] : навчальний посібник / М. І. Романова, Ж. В. Устюгова. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 168 с.
43. Снігурська Л. П. Банківські операції і послуги [Текст] : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / Л. П. Снігурська. – К.: МАУП, 2006. – 456 с.
44. Чайковський Я. Аналіз сучасного стану та роль депозитних коштів у кредитній діяльності банків в Україні [Текст] / Я. Чайковський, І. Чайковська // Наука молода. – Збірник наукових праць молодих вчених Тернопільського національного економічного університету. – 2014. – Випуск 21. – С. 282-292.
45. Чайковський Я. І. Зарубіжні моделі аналізу кредитоспроможності позичальників-юридичних осіб [Текст] / Я. І. Чайковський, С. О. Краснов // Наука молода. – Збірник наукових праць молодих вчених Тернопільського національного економічного університету. – 2015. – № 22. – С. 151-162 (22 с.
46. Чайковський Я. І. Напрямки удосконалення методики аналізу кредитоспроможності боржника-юридичної особи [Текст] / Я. І. Чайковський // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє : щорічник. – Вип. 19 : у 2 ч. Ч. 1 за заг. ред. М. В. Лазаровича. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 364 с. – С. 176-188.
47. Чайковський Я. І. Проблеми та напрямки підвищення ефективності функціонування банківської системи України [Текст] / Я. І. Чайковський // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничополіграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2016. – Том 23. – № 1. – С. 153-160.
48. Чайковський Я. І. Реорганізація банків як напрямок реформування банківської системи України [Текст] / Я. І. Чайковський // Наука молода. – Збірник наукових праць молодих вчених Тернопільського національного економічного університету. – 2015. – Випуск 23. – С. 112-119.
49. Шевченко Р. І. Банківські операції [Текст] : навч.-метод. посібник для самот. вивч. дисцип. / Р. І. Шевченко. – К.: КНЕУ, 2000. – 160 с.

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

У процесі вивчення дисципліни “Банківські операції” використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- поточне опитування на практичних заняттях;
- підсумкове тестування з кожного змістовного модуля;
- директорська контрольна робота;
- залік/**екзамен** підсумковий.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) навчальної дисципліни “Банківські операції” визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту, %:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (директорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за творче завдання та поточне опитування)	Екзамен	Разом
10%	35%	15%	40%	100%

Шкала оцінок:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A
75-89	добре	BC
60-74	задовільно	DE
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
1-34	незадовільно з обов’язковим повторним курсом	F